

SÁROSPATAK VÁROS
POLGÁRMESTERÉTŐL
3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Tel.: 47/513-240 Fax.: 47/311-404
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

Ügyfélfogadás ideje: Hétfő: 8-12 és 13-16, szerda: 8-12 és 13-17³⁰, péntek: 8-12 óráig

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Képviselő-testületnek -

Sárospatak város környezeti állapotáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében illetékességi területén elemzi, értékeli a környezet állapotát. A Törvény 51. § (3) bekezdése szerint a lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.

A Sárospatak város környezeti állapotáról szóló tájékoztatót a javaslathoz mellékelem.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót elfogadni szíveskedjen.

Sárospatak, 2017. október 20.

Készítette: Balázs Beáta
környezetvédelmi ügyintéző

Aros János

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

dr. Vitányi Eszter
jegyző

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2017. (.....) KT.

h a t á r o z a t a

Sárospatak város környezeti állapotáról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Sárospatak város környezeti állapotáról szóló tájékoztatót megtárgyalta és azt tudomásul vette.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Tájékoztató Sárospatak város környezeti állapotáról 2017.

Forrás: <https://hiveminer.com/Tags/1%C3%A9gifot%C3%B3>

2017. október

Tartalomjegyzék

Bevezető	3.
Természetföldrajzi jellemzők	4.
Éghajlat	4.
Vízrajz	5.
A város gazdasági állapota	5.
Demográfiai jellemzők	5.
Közlekedés	6.
Levegőtisztaság-védelem	6.
Vízvédelem	8.
Zaj- és rezgésvédelem	9.
Talajvédelem	9
Települési és épített környezeti állapot	9.
Települési szilárd kommunális hulladékkezelés	9.
Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás	11.
Közműves ivóvízellátás	12.
Csapadékvíz elvezetés, vízrendezés, ár- és belvízelvezetés.....	14.
Árvíz- és belvízvédelem	11.
Zöldterület-gazdálkodás	15.
Helyi közlekedésszervezés	15.
Energiagazdálkodás	16.
Összegzés	17.

Bevezető

A környezet védelmének általános szabályairól alkotott 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a Képviselő-testület által elfogadott települési környezetvédelmi program, illetve a végrehajtásáról szóló cselekvési program egyaránt tartalmazza, hogy a települési önkormányzat évente egyszer elemzi és értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és erről tájékoztatja a lakosságot.

A tájékoztató célja, hogy az érdeklődők naprakész információt kapjanak lakóhelyük környezeti állapotáról, és hogy megismerhessék a város környezetvédelemmel kapcsolatos intézkedéseit.

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének a környezet védelmével kapcsolatban 2017. évben hatályos rendeletei:

- *Sárospatak város kül- és belterületének Szabályozási Tervéről és Helyi Építési Szabályzatáról szóló 10/2017. (IV. 28.) önkormányzati rendelet*
- *A hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 5/2016. (III. 25.) önkormányzati rendelet*
- *A talajterhelési díjról szóló 21/2015. (IX. 07.) önkormányzati rendelet*
- *Az avar és kerti hulladék égetésének helyi szabályairól szóló 18/2015. (VI. 01.) önkormányzati rendelet*
- *Sárospatak Város közigazgatási területén a víziállások létesítésének és fennmaradásának szabályozásáról és a mederhasználati díjról szóló 15/2015. (IV. 27.) önkormányzati rendelet*
- *A közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek megszegésének jogkövetkezményeiről szóló 8/2015. (III. 02.) önkormányzati rendelet*
- *A 216/1977. (IX.27.) számú VB határozattal védelem alá helyezett Várkert védettségének megerősítéséről szóló 23/2007. (X.1.) rendelet*
- *A közterületen történő szeszesital fogyasztásról szóló 22/2008. (IX.1.) rendelet*
- *A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 27/2013. (XII. 17.) önkormányzati rendelet*
- *A III/1984. számú Tanács rendelettel védelem alá helyezett Mandulás növényvilága védettségének megerősítéséről szóló 24/2007. (X.1.) rendelet*
- *A 132/1981. (VII.28.) számú VB határozattal védelem alá helyezett Iskolakert védettségének megerősítéséről szóló 22/2007. (X.1.) rendelet*

Természetföldrajzi jellemzők

Sárospatak a Zempléni-hegység keleti lejtőinek előterében, a Bodrog partján fekszik. A Zempléni-hegység az Északi-középhegység tagja, mely nagytáj az ország legváltozatosabb és legösszetettebb tájegysége. Magára a Zempléni-hegységre is nagyfokú geológiai és geomorfológiai összetettség jellemző, a hegység felszínébe bevágódó mély, gyakran széles völgyek különböző részekre, úgynevezett kistájakra tagolják azt.

A város különleges fekvésének köszönhető, hogy területe három földrajzi kistájat is érint, ezek a Bodroghöz, Hegyalja és a Központi-Zemplén. A három kistáj közül a Központi-Zemplén csak a Vágáshuta felé eső két lejtőjével érintett.

A város nagyjából a Bodroghöz kistájon fekszik, mely alluviális síkság. A holocén kezdetén még a Zemplénből lefutó patakok hordalékkúpjai határozták meg, később a Bodrog és a Tisza medreinek nyugatra tolódása alakította ki a kistáj mai képét. A terület talajviszonyát nagyban meghatározza a folyó közelsége, és ehhez kapcsolódóan a múlt századi vízszabályozási és lecsapolási munkák. Legnagyobb kiterjedésben réti talajokkal találkozunk, melyek agyagosak, erősen savanyúak, ezek kívül öntés réti talaj, tőzegtalajok, barnaföldek is megtalálhatóan a területen. A régen vizes területek helyén ma nagyrészt szántó található, a mélyebb fekvésű területeken pedig nedves-vizes gyepek. A régi vízi világ nyomait a holtágak és a Bodrog keskeny hullámtere őrzi.

A Hegyalja képét elsősorban a fekvése határozza meg, hiszen a Központi-Zemplén vulkáni kúpjaitól távolabb esik, azonban a riolitvulkánok tufaesőjének ki volt téve, valamint utóvulkáni tevékenységek is sűrűn jelentkeztek a területen. Így egyszerre vannak jelen a puhább, könnyen málló tufás üledékek és a keményebb plakkok is, valamint a jégkorszaknak köszönhetően lösz. A térség legjellemzőbb kőzetei az andezit és származékai, a riolittufa, hidrokvartc, és riolit. A területen számos, a hegyekből lefutó patak található, ezek közül a legjelentősebb a Hercegkúti-patak, mely a város úgynevezett bodroghalászi részén torkollik a Bodrog folyóba. Legjellemzőbb az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Évszázadok óta legjelentősebb területhasználó a mezőgazdaság, elsősorban a szőlők által. Jegyzett, szőlészeti értékes dűlői: Vérmány, Szava, Kácsárd, Felsőgát, Alsó-gát, Tehántánc, Megyer, Cirkáló, Ciróka, Cirókanyak, Kútpatka, Király-hegy, Fürdős, Gatyalyuk, Gombos-hegy és Hosszú-hegy.

A vulkáni működés eredményeként keletkezett kőzetek és ásványok bányászata már a XV. században elkezdődött (Nyilazó bánya, Bot-kői bánya, Megyer-hegyi bánya, Király-hegyi bánya). A kistájon az előzőekben leírt, összetett vulkánikus eredetű talaj és más egyéb tényezők által alakulhattak ki világvizonylatban is kiemelkedő jelentőségű dűlők.

Éghajlat

Ha két szóval szeretnénk jellemezni országunk éghajlatát, akkor az a kontinentális jelleg és a változékonyság lenne. Ennek alapvető oka az, hogy hazánk területén (fekvéséből adódóan) három éghajlati típus is képviselteti magát, ezek közül bármelyik hosszabb-rövidebb időre uralgóvá válhat. Éghajlatunkra a csapadékos, egyenletesebb hőmérsékletjárású óceáni, a kevésbé csapadékos, szélsőséges hőmérsékletjárású kontinentális, és a nyáron száraz, télen csapadékos mediterrán éghajlat is hatással van. Mindezt hazánkban jelentős időjárási különbségek fordulhatnak elő.

A globálsugárzás éves összege hazánk észak-keleti részén, így városunk térségében is – a hazai viszonyokat tekintve – alacsonynak mondható, kevesebb, mint 4300MJ/m². Az éves napfény-

tartam az előző paramétert követve szintén kevesebb, éves szinten 1900-1950 óra. Az éves középhőmérséklet követi az országos átlagot, mely 10-11 °C, leghidegebb hónapunk a január, a legmelegebb pedig a július. A hőmérséklet éves közepes ingása egy terület fontos jellemzője, ez a leghidegebb és legmelegebb hónap középhőmérsékleteinek az átlagát jelenti, kifejezhető vele a kontinentalitás mértéke, mely hazánkban az óceántól távolodva nő, így Sárospatak térségében eléri a 23-24 °C-ot. Uralkodó szélirány az észak-keleti. Legködösebb hónapunk a december, 6-12 ködös nappal, második az ősz, harmadik a tavasz, a nyár pedig gyakorlatilag ködmentes.

Térségünkben a csapadék éves mennyisége 550-600 mm, azonban egyre gyakrabban mutatkoznak éves szinten is szélsőségek. A tavaszi-nyári hónapokban kialakuló intenzív felhőszakadások, erős széllel és villámtevékenységgel járó zivatarok előfordulási valószínűsége is évről-évre nagyobb. A legtöbb csapadék május-június között esik, amely a párányomás maximumával és a fokozódó Medárd nap környéki ciklontevékenységgel magyarázható.

Vízrajz

A Zempléni-hegységet a Hernád és a Bodrog folyó határolja. Városunk legjelentősebb vízfolyása a Bodrog folyó, mely Szlovákiában ered az Ondava, Latorca, Laborc, Ung és Tapoly folyók összefolyásával. Hazai szakaszának hossza 51,1 km, Tokajnál torkollik a Tiszába. Mellékvizei a Zemplén keleti oldalán lefutó patakok: a Tolcsva, Bózsva és Ronyva.

A város gazdasági állapota

Sárospatak és vonzáskörzete nem rendelkezik és ma sem rendelkezik jelentős iparral. A gazdaság súlypontját a szőlő és bortermelés, valamint a turizmus jelenti, fekvésének köszönhetően. A mezőgazdaság aránya viszonylag magas, ám az ágazat eltartó képessége folyamatosan csökken. Központi szerepének köszönhetően 2013. január 1-től járási központként funkcionál, a sárospataki kistérséghez 16 település tartozik.

A jellemző vállalkozási forma a kisvállalkozói kategória.

Demográfiai jellemzők

Terület	Terület (ha)	Állandó népesség				Lakónépesség				népsűrűség egy km ² -re
		1980	1990	2001	2011	1980	1990	2001	2011	
Sárospatak	13918	15156	15219	14138	12942	15320	15062	14694	12991	93,3

(forrás: KSH)

A Központi Statisztikai Hivatal 2011-es népszámlálása alapján készült táblázat is mutatja, hogy a város lakosságának száma az elmúlt időszakban csökkent, 2011-ben már csak 12991 fő. A lakosság elöregedése is egyre nagyobb mértékű. Szintén 2011-es népszámlás adatai alapján a száz gyermekkorúra jutó időskorú száma 174.

A 2011-es népszámlálást követő években az úgynevezett továbbszámított népességszám áll a rendelkezésünkre, melyet mintavételes felméréssel készítenek. Az alábbi táblázat az ez alapján számított január 1-ei állapotokat mutatja be 2015-ig visszamenően.

Időszak	Népesség száma január 1-jén (fő)
2015. év	12256
2016. év	12067
2017. év	11886

Továbbszámított népesség száma (KSH)

Közlekedés

Miskolcra a 37-es főúton közelíthető meg Sárospatak. Ha Nyíregyháza irányából szeretnénk megközelíteni a települést, akkor Kenézlőtől délre, Balsa településen van lehetőség a Tiszán átkelni, autós kompátkelő segítségével, illetve a Cigándnál lévő Tisza híd segítségével. A vasúti fővonal párhuzamosan fut a 37. számú főúttal. Jelenleg a vasúti vonal villamosítása folyamatban van, több időszakban, szakaszosan fejlesztik a pályát. A tiszalöki duzzasztásnak köszönhetően a Bodrog is hajózhatóvá vált, túlnyomórészt a nyári időszakban történik személyszállítás.

Levegőtisztaság-védelem

A légszennyezettség mérését és értékelését hazánkban az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat végzi. Településünk nem rendelkezik légszennyezettséget mérő állomással.

Légszennyezők:

Ózon: a legtöbb ember csak a sztratoszférikus ózont ismeri, melynek hatása pozitív, hiszen kiszűri a Föld felé érkező káros UV sugárzás jelentős részét. Azonban ismernünk kell az úgynevezett troposzférikus ózont is, mely élettani hatása kifejezetten káros. Másodlagos szennyezőnek tekinthető, hiszen más légszennyezők átalakulásával jön létre. Elsődleges forrásai a gépkocsik, fűtés és tüzelés. Egészségügyi hatásai közé tartozik a légzőszervek nyálkahártyájának irritálása, súlyosbítja a hörghurutot, asztmát, pollenallergiát. Hazánkban egyre nagyobb problémát okoz, különösen a nyári hónapokban.

Nitrogén-oxidok: a levegőben lévő különböző nitrogénvegyületek nagyobb része természetes úton keletkezik, antropogén eredetű forrásai az üzemanyag elégetése, tüzelés, égetés, hőerőművek, vegyipar.

Kén-dioxid: színtelen, mérgező gáz, mely a légszennyezők között a legveszélyesebb, vízzel érintkezve kénsavvá alakul. Természetes forrásai mellett a szén és olaj égetése a legjelentősebb. A rendszerváltás utáni fejlesztéseknek köszönhetően mára koncentrációja nagyrészt az egészségügyi határérték alatt marad.

Szálló por (PM10): a legnagyobb problémát a PM10 részecskeszennyezettség okozza, országosan a 10 mikronnál kisebb átmérőjű részecskék értékei nagyobb területen is átlépik az egészségügyi határértéket. Forrása a közlekedés – elsősorban a dízel gépjárművek - mellett egyre nagyobb mértékben a lakossági szilárd tüzelés.

Településünk levegőminőségét elsősorban a fekvése, a klimatikus viszonyok és az emberi tevékenység határozza meg. Ipari légszennyezés nem jellemző Sárospatakon, a mezőgazdasági defláció, a terményszárító-és tisztító berendezésekből kiáramló por időszakosan kisebb terhelést jelenthet környezetünkre.

Egyre nagyobb szennyező forrás a közlekedés, a település személygépjármű állományának öregedése az országos tendenciát követi, ezen túl a számuk is folyamatosan növekszik.

Időszak	Közúti személygépjárművek száma év végén (db)	Közúti személygépjárművek átlagéletkora év végén (év)
2006. év	3739	9,76
2007. év	3774	9,81
2008. év	3803	9,81
2009. év	3760	10,24
2010. év	3746	10,91
2011. év	3715	11,5
2012. év	3703	12,08
2013. év	3745	12,66
2014. év	3840	13,27
2015. év	3962	13,74
2016. év	4145	14,13

(forrás: KSH)

A nagyobb szennyező forrást jelentő dízelüzemű személygépjárművek száma az elmúlt 10 évben megduplázódott.

Időszak	Dízelüzemű személygépjárművek száma év végén (db)	Benzinüzemű személygépjárművek száma év végén (db)
2006. év	489	3243
2007. év	517	3253
2008. év	557	3243
2009. év	592	3167
2010. év	619	3122
2011. év	645	3051
2012. év	685	2989
2013. év	750	2951
2014. év	829	2962
2015. év	918	2988
2016. év	1053	3037

(forrás: KSH)

A közúti tehergépjárművek száma szintén növekvő tendenciát mutat, valamint átlagos életkoruk a személygépjárművekhez hasonlóan növekszik.

Időszak	Közúti tehergépjárművek száma év végén (db)	Közúti tehergépjárművek átlagéletkora év végén (év)
2008. év	876	10,7
2009. év	944	10,83
2010. év	1053	11,02
2011. év	1071	11,38
2012. év	1085	11,91
2013. év	1098	12,39
2014. év	1123	12,78
2015. év	1201	13,08
2016. év	1270	13,17

(forrás: KSH)

A nyári hónapok kivételével jelentősebb légszennyező forrásnak tekinthető a szilárd tüzelésből, illetve a kerti hulladék elégetéséből származó füst.

Az utóbbi tevékenységet városunk szabályozza *Az avar és kerti hulladék égetésének helyi szabályairól szóló 18/2015. (VI. 01.) önkormányzati rendelet* szerint. E szabályozást az élet-és értékvédelem célja vezérelte, hiszen nagyon sokan nincsenek tisztában azzal, hogy a kerti hulladék, illetve avar égetésével számos, az emberi egészségre igen ártalmas anyag kerülhet a levegőbe. A rendelet értelmében égetéssel csak a nem komposztálható (nem lebomló), továbbá a komposztálásra alkalmatlan (különösen a vírusos, baktériumos, gombás vagy egyéb fertőzött) avar és kerti hulladék ártalmatlanítható. Az égetés időszaka is korlátozott, hiszen éves szinten október 15-től a következő év június 30-ig, napi szinten pedig hétfőtől csütörtökig 16.00-19.00 óra, pénteken 14.00-19.00 óra közötti időszakban végezhető ez a tevékenység. Munkaszüneti napokon tilos bármilyen kerti hulladék és avar elégetése. A tevékenység mindenkor feltétele a megfelelő légköri és időjárási viszonyok megléte.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból igen szerencsétlen helyzet alakulhat ki azokon a téli napokon, amikor térségünk felett úgynevezett anticiklonális időjárási helyzet alakul ki (hideg légpárna jelenség). Ilyenkor ezekben a kontinentális eredetű anticiklonokban 1060 hPa légnyomás is előfordulhat, melynek köszönhetően sűrű párák, ködök, szélcsendes időjárás alakul ki, melyet hazánk fekvésének medence jellege csak tovább ront. Ezeken a napokon a kialakuló inverziós réteg gyakorlatilag megakadályozza a földközeli légrétegek cseréjét, melynek következtében akár extrém mennyiségben is felhalmozódhatnak a fent említett légszennyezők.

Vízvédelem

A környezet védelmének alapvető feladatai közé tartozik a vizek minőségi állapota, a vízkészletek stratégiai célú megőrzése, az emberi fogyasztás és az ipari-, mezőgazdasági termelés számára történő alkalmas állapotban tartása. A felszíni és felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme elsősorban a vízügyi hatóság hatáskörébe tartozik, és természetesen az önkormányzatnak is vannak feladatai.

A vízvédelmi tevékenység három elemet foglal magába:

- vízvédelmi munka megalapozása, mely a vízminőség rendszeres vizsgálatát, értékelését és minősítését jelenti
- megfelelő vízminőség eléréséhez szükséges beavatkozások
- rendkívüli vízszennyezések elleni védekezés, vízminőségi kárelhárítás

Ha a vizek valamilyen előre nem látható esemény miatt rendkívüli mértékben elszennyeződnek vagy elszennyeződhetnek és ennek következtében a vízellátás, illetve az egyéb vízhasznosítás a lakosság egészségét, életét, a gazdaságot és a környezetet súlyosan és közvetlenül veszélyezteti, a károk megelőzése, elhárítása és mérséklése minden érintett kötelessége. Az elmúlt években településünk területén rendkívüli vízminőség védelmi beavatkozásra nem került sor.

Zaj- és rezgésvédelem

A két jelentősebb ipari övezetbe települt üzemek zajvédelmi szempontból gyakorlatilag problémamentesek. A lakóövezetbe ékelődött telephelyek esetenként a jelenleginél nagyobb zajterhelést idézhetnek elő. A lakossági panaszbejelentés nem számottevő.

A várost a 37. számú főközlekedési út elkerüli, ezért a 37. számú úton történő közlekedésből származó zajterhelés nem zavarja a város lakosságát, viszont a város zajvédelmi szempontból kedvezőtlen adottságú, mert a Bodrog-köz irányába áramló közúti forgalom a városon keresztül, a Bodrog-hídon bonyolódik le.

Talajvédelem

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (Tfvt.) 2. § i) pontja határozza meg a talajvédelem fogalmát, amely a termőföld termékenységének és minőségének megóvását, javítását, fizikai, kémiai és biológiai romlásának megelőzését foglalja magába. A termőföldek talajvédelmével kapcsolatos állami feladatokat a földügyért felelős miniszter a talajvédelmi hatóság útján látja el.

A termés mennyiségét, a terméshozamokat sok más tényező mellett döntően a talaj minősége, tápanyagtartalma és állapota határozza meg. A művelési ágakban jelentős változás az elmúlt időszakban nem következett be.

A növényvédelem területén változás, hogy a felhasználói kör bővült, ugyanakkor a kereslet a kisebb kiszerezésű növényvédő szerek irányába tolódott el.

Települési és épített környezeti állapot

Az épített környezet szabályait *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény* tartalmazza. Megállapítható, hogy az építészeti tervezésnek, településrendezésnek a környezetvédelem szempontjából is döntő jelentősége van. Városunk rendelkezik fejlesztési koncepcióval (ITS).

A Képviselő-testület a 2017. évi áprilisi ülésén fogadta el a Sárospatak város kül- és belterületének Szabályozási Tervéről és Helyi Építési Szabályzatáról szóló 10/2017. (IV. 28.) önkormányzati rendeletet, illetve településrendezési tervet, melynek módosításáról a 2017. szeptemberi ülésén döntött. Az épített környezet alakításának szabályait is tartalmazó Településképi Arculati Kézikönyv várhatóan 2017. december 31-ig kerül elkészítésre.

Települési szilárd kommunális hulladékkezelés

Városunkban több évtizede van szervezett települési hulladékgyűjtés, melyet korábban az önkormányzat Kommunális Szervezete végzett, 2003. évtől a szilárd kommunális hulladék gyűjtését, szállítását, ártalmatlanítását a Zempléni Z.H.K. Hulladékkezelési Közszolgáltató Kft. – mint kötelező közszolgáltatást – végezte. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 2014. április

1-től a kizárólag önkormányzatok tulajdonban álló Zempléni Z.H.K. Hulladékkezelési Közszolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság végzi. A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény módosításának következtében a közszolgáltatási szerződés 2016. május 22-én módosításra került. A hulladékgazdálkodás helyi sajátosságait a *hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 5/2016. (III. 25.) önkormányzati rendelet* szabályozza.

A korábbi műszaki védelemmel nem rendelkező cinegei hulladéklerakó-telep megtelt, 2002. év végével bezárásra került. Az új hulladéklerakó Bodrogkeresztúron található, amely környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik, műszaki védelemmel ellátott. A bezárt cinegei hulladéklerakó telep rekultivációs munkái elvégzésre kerültek, 2014-ben lezárultak.

A közszolgáltató hulladékgazdálkodási tevékenysége:

- a települési hulladék közszolgáltató által rendszeresített hulladékgyűjtő edényben, vagy hulladékgyűjtő zsákban állandó járat szerinti gyűjtésére;
- az elkülönítetten gyűjtött hulladék erre a célra szolgáló gyűjtőedényben állandó járat szerinti, és hulladékgyűjtő szigetről történő gyűjtésére;
- a lomhulladék évente egyszeri gyűjtésére;
- a veszélyes és nem veszélyes, kommunális és elkülönítetten gyűjtött hulladéktól eltérő hulladék hulladékgyűjtő udvarban történő átvételére;
- hulladékudvar üzemeltetésére;
- települési hulladék, elkülönítetten gyűjtött hulladék, lomhulladék, veszélyes és nem veszélyes, kommunális és elkülönítetten gyűjtött hulladéktól eltérő hulladék hulladékgazdálkodási létesítménybe történő szállítására;
- települési hulladék, elkülönítetten gyűjtött hulladék, lomhulladék kezelésére, előkezelésre, ártalmatlanítás céljára történő átadására terjed ki.

Sárospataki lakosoktól elszállított hulladék mennyisége az elmúlt három évben:

Szolgáltatás ideje	Lakosságtól hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége (tonna)	Lakosságtól szelektív gyűjtéssel elszállított hulladék mennyisége (tonna)	Lakosságtól lomtalanítással elszállított hulladék mennyisége (tonna)
2014.	2791,1	0	113,7
2015.	2729,8	0	49,8
2016.	1924	297,1	174,9

(forrás: KSH)

A 120 literes szelektív hulladékgyűjtő edényzetek, a „sárga kukák” a tavalyi évben kerültek átadásra a sárospataki lakosok részére. A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint így 2016-ban már 297,1 tonna olyan hulladékot szállítottak el a lakosoktól, melyek szelektíven lettek gyűjtve. Ezzel párhuzamosan a hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége csökkent. Valószínűsíthetjük, hogy a szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége a következő években nőni fog. Ezen túl szintén 2016-tól lehetőség van a zöldhulladék szelektíven történő gyűjtésére is, melyet a ZHK tavasztól késő őszig kéthetente elszállít.

Egyéb szervektől elszállított hulladék mennyisége az elmúlt három évben:

Szolgáltatás ideje	Egyéb szervektől hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége (tonna)	Egyéb szervektől szelektív gyűjtéssel elszállított hulladék mennyisége (tonna)	Egyéb szervektől lomtalanítással elszállított hulladék mennyisége (tonna)
2014.	335,7	0	0
2015.	215,8	0	0
2016.	634,1	0	0

(forrás:KSH)

Hulladékok hasznosítása és ártalmatlanítása az elmúlt három évben:

Szolgáltatás ideje	Energiahasznosítással történő égetéssel hasznosított hulladék mennyisége (tonna)	Újrafeldolgozással hasznosított hulladék mennyisége (tonna)	Az újrafeldolgozott hulladékból komposztálással hasznosított hulladék... (tonna)	Műszaki védelemmel ellátott lerakókban elhelyezett szilárd hulladék m... (tonna)
2014.	0	72,8	0	5446,5
2015.	0	78,1	0	5299,4
2016.	803,6	363,3	151,8	4125,4

(forrás: KSH)

A fenti táblázat a város területéről elszállított hulladék hasznosításának mennyiségi eloszlását szemlélteti, a tavalyi évtől, - köszönhetően annak, hogy a lakosok is szelektíven gyűjtik a hulladékot – az újrahasznosított hulladék mennyisége lényegesen nőtt.

Szelektíven gyűjtött hulladék típus szerinti eloszlása az elmúlt három évben:

Év	Szelektíven gyűjtött hulladék összmenyisége (tonna)	Szelektíven gyűjtött papír mennyisége (tonna)	Szelektíven gyűjtött bio-hulladék mennyisége (tonna)	Szelektíven gyűjtött üveg mennyisége (tonna)	Szelektíven gyűjtött műanyag mennyisége (tonna)
2014.	72,8	33,8	0	20,2	18,8
2015.	78,1	32,6	0	25,8	19,7
2016.	363,3	56,4	151,8	46,8	58,9

(forrás: KSH)

Közterületről elszállított hulladék mennyisége az elmúlt három évben:

Szolgáltatás ideje	Közterület tisztításból származó elszállított hulladék mennyisége (tonna)	Közterületen szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége (tonna)
2014.	2206	72,8
2015.	2304	78,1
2016.	2196	66,2

(forrás: KSH)

A közterületről elszállított összes, illetve szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége a lakosok részére átadott új edényzeteknek köszönhetően folyamatosan csökken. A város területén jelenleg 31 szelektív hulladék-gyűjtő sziget található.

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is körülbelül 205 ezer m² az összesen megtisztított közterületek nagysága, ebből 25 ezer m² járda.

Idén tavasszal lomtalanítási begyűjtést szerveztünk, mely több fórumon is meghirdetésre került.

Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás

Városunkban 2002-től a szennyvízcsatornával el nem látott területek vonatkozásában megszerveztük a kötelező közszolgáltatást a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz gyűjtésére, szállítására és ártalmatlanítására, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 27/2013. (XII. 17.) önkormányzati rendelet szabályozása szerint. A közszolgáltatást 2014. január 1-jétől Sánta László egyéni vállalkozó végzi, akivel Sárospatak Város Önkormányzata jelenleg 3 éves időtartamra, 2017. január 1-jétől 2019. december 31-ig kötött szerződést. A helyi közszolgáltatásról alkotott rendeletünk szabályozza a közszolgáltató, az önkormányzat és az érintett lakosság feladatait.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének kötelező közszolgáltatása igénybevételeért fizetendő díj:

- alapdíj: 10,- Ft / hónap / ingatlan
- ürítési díj: Sárospatak település 2.000,- Ft/m³

Sárospatak településen, műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára rá nem kötött ingatlanok esetén, Dorkó településrészen, valamint a Berek üdülőházak esetében 2.300,- Ft/m³, Sárospatak Apróhomok, Rózsás, Halászhomok, Bálványos településrészekén 2.100,- Ft/m³, Sárospatak-Károlyfalva Kisgát dűlő esetében 2.000,- Ft/m³ + útdíj (600,- Ft/alkalom) a díjszabás.

A jelenleg érvényben lévő díjak jövőre nem változnak.

A talajterhelési díj 2013. év januárjától a tízszeresére emelkedett, ezért folyamatosan kötnek rá a lakosok a szennyvízhálózatra a csatornázott területeken. Jelenleg a talajterhelési díj egységdíjának mértéke: 1.200,- Ft/m³. Az jelenlegi legfrissebb adatok szerint összesen 116 ingatlan esetében fizetnek talajterhelési díjat.

Településünkön az összes elvezetett szennyvíz mennyisége évről-évre változó, sokéves átlag alapján 600-615 ezer m³/év. A csak a háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége csökkenő tendenciát mutat, még a 2000-es években átlagosan 350 ezer m³/év volt, addig az utóbbi években 270-290 ezer m³/év. Közvetlenül a szennyvíztelepre elszállított folyékony hulladék átlagosan 2 ezer m³/év.

Megvalósítás alatt áll a KEOP-7.1.0/11-2013-0030 azonosító számú „Sárospatak város szennyvízelvezetésének- és tisztításának bővítése, korszerűsítése” című projekt, amit a „Derogációs víziközmű projektek előkészítése” című pályázati kiírásra nyújtottunk be. A projekt magába foglalja a Sárospatakon meglévő szennyvízvezeték-rendszer egy részének rekonstrukciós munkálatait, a közművel el nem látott területek szennyvízhálózata kialakításának, valamint a sárospataki szennyvíztisztító telep korszerűsítésének tervezését, engedélyeztetését. Mind a szennyvíztisztító, mind pedig a szennyvízhálózat tervei elkészültek, azokat a vízügyi hatóság engedélyezte.

A fenti pályázat keretében a szennyvízhálózat bővítése és a szennyvíztisztító telep korszerűsítésének kivitelezése várhatóan 2018. első felében kezdetét veszi.

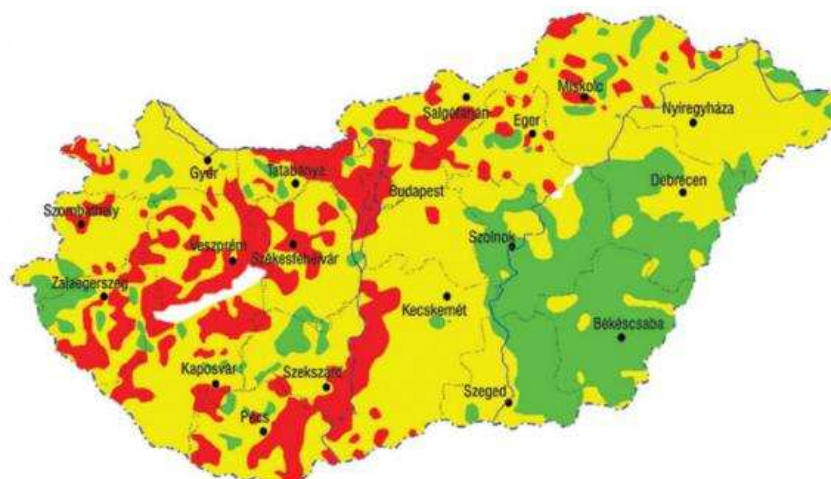
Közműves ivóvízellátás

A közműves ivóvízellátást településünkön a Zempléni Vízmű Kft. biztosítja, a sátoraljaújhelyi I. vízmű telepről a Sárospatakot Sátoraljaújhellyel összekötő gerincvezetéken keresztül. Az ivóvíz élvezeti értékét többek között annak keménysége határozza meg, a lágy vizekben kevesebb a magnézium és a kalcium mennyisége. Kalciumból egy felnőtt ember számára naponta legalább 800 mg szükséges, fontos a fogak és a csontok épsége érdekében. A magnézium szintén kulcsfontosságú ásványi elem, hiszen az idegrendszer és az izomzat működésében meghatározó szerepet tölt be. Minél keményebb a víz, annál finomabb ízű, viszont háztartási gépeink megcsínylik ezt, 60 °C felé melegítve vízkő válik ki belőle. A víz keménységének mértékegysége a német keménységi fok (nk⁰), 1 nk⁰-nak 10 mg/l kalcium-oxiddal egyenértékű kalcium vagy magnéziumion felel meg. Az ivóvizet keménysége alapján négy kategóriába soroljuk:

- 0-7 nk⁰-ig nagyon lágy
- 7-14 nk⁰-ig lágy
- 14-21 nk⁰-ig közép kemény
- 21 nk⁰-tól kemény

A hazai jogszabályok és az Európai Unió egyaránt 5-35 nk⁰ között fogadja el a vízkeménység értékeit.

Településünkön az ivóvíz általában keménynek mondható, minősége kiváló, így az előzőek alapján egészségügyi szempontból pozitív hatású, élvezeti értékét tekintve pedig finomabb, az ország számos területéhez képest, pH értéke 6,85.

zöld = lágy víz, sárga = középkemény víz, piros = kemény víz.

A városban a vízellátás gyakorlatilag teljes körű, belterületen csak a Búzavirág és Pipacs utcában hiányzik az ivóvízvezeték. Az üzemelő hálózat hossza: 109 km, melyből 47 km KM-PVC, 36 km AC, 26 km acél anyagú. A Páterhomok vízellátását szolgáló ivóvízvezeték 2014. évben megépült.

Folyamatosan figyelemmel kísérve a közutakról történő fogyasztást, megállapítható, hogy jelentős mértékű a fogyasztás Halászhomokon, Apróhomokon, valamint a korábban említett Búzavirág és Pipacs utcákban.

Az alábbi táblázatból kiderül, hogy Sárospatakon a szolgáltatott összes víz mennyisége az elmúlt évek átlaga alapján 490-500 ezer m³/év, viszont a 2000-es évek második feléhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutat a felhasznált víz mennyisége. A háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége az utóbbi években 320 és 370 ezer m³/év között mozog.

Időszak	Szolgáltatott víz összesen (1000 m3)	Háztartásoknak szolgáltatott ivóvíz mennyisége (1000 m3)
2007.	577	437,3
2008.	556	363,7
2009.	539,1	408,4
2010.	503,7	378,4
2011.	493,5	376,2
2012.	490,6	370
2013.	462	325
2014.	471,4	360,9
2015.	483,99	324,19

(forrás: KSH)

Lehetőség van elkülönített mellékvízmérő beszerelését követően a locsolási célú vízhasználatra is, mely után a szennyvízelvezetés és tisztítás díját nem kell megfizetni.

Önkormányzatunk fontos feladata, hogy az elavult AC csövek cseréjét a Zempléni Vízmű Kft-vel egyeztetve és együttműködve – a pályázati lehetőségek megragadásával – elvégezze.

Csapadékvíz elvezetés, vízrendezés, ár- és belvízelvezetés

Az önkormányzatok vízgazdálkodási feladatait az önkormányzatokra vonatkozó rendeleteken túlmenően a *vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény* 4. §-a szabályozza. E szerint az önkormányzat feladatai közé tartozik a fent leírt ivóvízellátáson, helyi vízi közművek működtetésén, a szennyvízelvezetésen- és tisztításon túl a csapadékvízzel történő gazdálkodás, a helyi vízrendezés- és vízkárelhárítás, az ár- és belvízelvezetés.

A hegy- és dombvidéki területeken az időjárási elemek igen változatosak, kis területegységen is nagy különbségek tapasztalhatóak. Ezek a különbségek elsősorban a csapadék eloszlásában és intenzitásában mutatkoznak meg. Ahogy a település éghajlati jellemzésében is leírásra került, a káreseménnyel járó időjárási helyzetek kialakulása egyre gyakoribb, megyénkben idén több alkalommal is jég- és szél okozta károkról számoltak be. Településünket idén elkerülték a veszélyes viharok, felhőszakadások, így jelentősebb káresemények, elöntések nem történtek.

Városunkban a felszíni és zárt csapadékvíz elvezető hálózat az önkormányzatunk tulajdonában, kezelésében van. A zárt csapadékvíz elvezető csatorna üzemeltetését - melynek hossza 28 km – a Sárospataki Kommunális Szervezet látja el. A csapadékvizek végső befogadója minden esetben a Bodrog folyó.

A sikeres védekezés alapvető feltétele a vízelvezető művek kiépítése, fejlesztése, működőképességének megőrzése. A csapadékvíz elvezetés önkormányzati feladat, de pénzügyi finanszírozást nem kapnak az önkormányzatok. A Megyei Jogú Városok Szövetsége kezdeményezte a szükséges szabályozási változásokat. Azt azonban el kell mondani, hogy a fenntartási, üzemeltetési igények évek óta meghaladják az önkormányzat pénzügyi lehetőségeit, ezért sok fontos feladat nem kerül végrehajtásra. Az idei évben a Start Munkaprogram keretében a közfoglalkoztatottak a zárt- és nyílt csapadékcatornákat egész évben, folyamatosan karbantartják.

Árvíz- és belvízvédelem

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság keretén belül a Sárospataki Szakaszmérnökség felügyeli a Bózsva-, Tolcsva-, Hercegkúti és Bényei-patakok teljes vízgyűjtőjét, a Ronyva-patak Magyarország területére eső vízgyűjtőjét, valamint a Tisza és a Bodrog összefolyása fölött elhelyezkedő tájegység, a Bodrogtörzs Magyarország területére eső részét. A településünkön átfolyó Bodrog esetében Sárospatakon helyeztek el állandó vízállás, illetve Felsőberekiben állandó vízállás- és vízhozam mérő automatát. Ezen túl mindkét településen naponta egyszer (reggel 7 órakor) személyes észlelés is történik, mely feladatot a gátőrök látják el. Árvíz- illetve jégveszély esetén a riasztási fokozatnak megfelelően naponta több alkalommal is történik személyes észlelés, mely adatokat azonnal továbbítják a miskolci központ számára, hogy a szakemberek a lehető legpontosabban tudják elvégezni a védekezéssel és előrejelzéssel járó feladataikat. Sárospatakon az eddig mért legnagyobb vízállás 740 cm (1990.03.14.), az átlagos vízállás nyugalmi időszakban 230-250 cm körül mozog. Településünkön idén nagyobb védekezési munkákat előidéző árvízvédelmi helyzet nem történt, több alkalommal is volt áradás, azonban ezek maximuma az első riasztási fokozatot érték el.

2014-ben felülvizsgálatra került a hazai vízfolyások mértékadó árvízszintje- így a Bodrogé is-, melyet a *folyók mértékadó árvízszintjeiről* szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet határoz meg.

A város területén, fekvéséből adódóan belvívveszély ritkán alakul ki, a környezetében lévő belvívvédelmi csatornák közül jelentős a Törökéri- és a Tiszakarádi- főcsatorna. Ezeken napi egyszeri észlelés történik, mely adatokat szintén a miskolci igazgatóságra minden reggel 7 órakor továbbítanak. Ezek a csatornák a belvív elvezetésén túl a mezőgazdasági vízkivételre is lehetőséget biztosítanak.

A Bodrog folyóba torkoló patakok vízállására, vízhozamára és minőségére vonatkozó adatokat automata berendezésekkel és rendszeres monitoring mérésekkel vizsgálják, ezek állandó (pl. Ronyva-patak – Vízmű) és az EU Víz Keretirányelv által megadott (pl. Hercegkút-patak – 37-es főút) pontokon történnek.

Zöldterület-gazdálkodás

A zöldfelületek mennyisége, állapota, a fenntartás színvonala jelentősen befolyásolja a települések arculatát, a lakosság komfortérzetét és a levegő minőségét. Zöldfelületnek nevezzük a települések területén belül növényzettel bármilyen módon fedett területeknek az összességét. Zöldterület csak közterület lehet, így közparkok, közkertek, fásított közterek és a játszóterek.

Sárospatak az elmúlt évek során nagyon szép eredményeket ért el a Virágos Magyarországért mozgalom pályázatán. Az elismerés a Sárospataki Kommunális Szervezet kertészeti részlegét illeti meg, aki mindig az évszaknak megfelelő virágokkal ülteti be városunk parkjait, s tartják rendben zöldterületeinket. A legjelentősebb zöldfelületek a városban:

A város zöldterületének nagysága: 62,6 ha

Virágágyások száma: 69 db

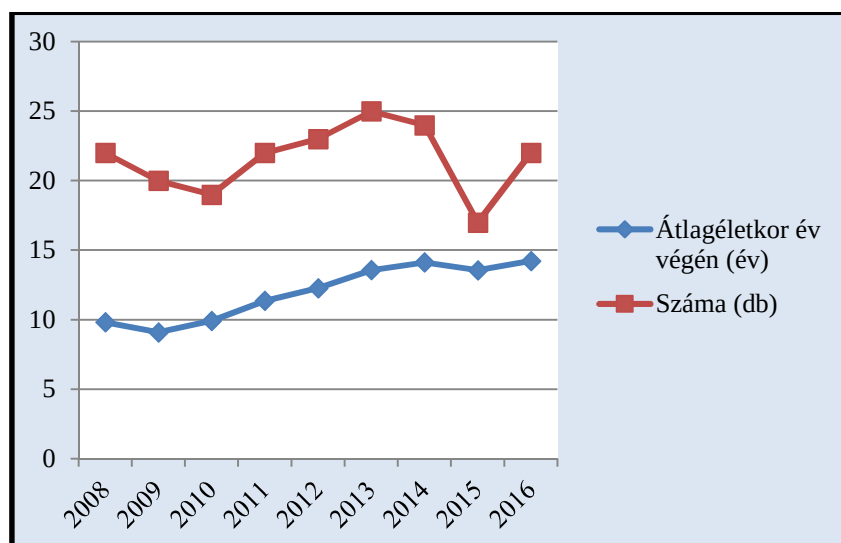
Belterjesen gondozott zöldterület: 30 ha

Külterjesen gondozott zöldterület: 32,6 ha

Helyi közlekedésszervezés

Sárospatakon a burkolt közutak aránya megközelíti a 75 %-ot. A városban helyi tömegközlekedést üzemeltető vállalat nem működik. Helyi autóbusz közlekedés nincs, az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. helyközi járatokkal biztosítja azt. A vonzáskörzethez tartozó települések közlekedési kapcsolatait autóbusz járatokkal biztosítják.

A Sárospatakon nyilvántartott autóbusz-állomány száma változó, átlagosan 20 db, életkoruk folyamatosan növekszik.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Átlagéletkor év végén (év)	9,82	9,1	9,92	11,36	12,3	13,6	14,13	13,6	14,23
Száma (db)	22	20	19	22	23	25	24	17	22

(forrás: KSH)

A város vasúti elérhetőségét a Szerencs-Sátoraljaújhely vasútvonal biztosítja, melynek pálya-rekonstrukciója a mai napig folyamatban van. 2016-ban 18 km, idén várhatóan 12 km vasút-pálya teljes megújítására kerül sor, valamint a teljes szakasz villamosítására. Jelenleg is vá-gányzár van érvényben a Sárospatak és Mezőzombor között.

A város területén magántulajdonban lévő ideiglenes engedéllyel rendelkező kis, motoros gépek fogadására alkalmas repülőtér található, a füves kifutópálya 10-12 személyes gépek fogadására alkalmas, kihasználtsága sajnos nem a legjobb.

Energiagazdálkodás

Sárospatak a Károlyfalva mellett található transzformátor állomásról kapja a villamos energiát, 20 kW feszültségű légvezetékes hálózaton keresztül. Az alábbi táblázat összefoglalja az elmúlt 10 év villamos energia igényének alakulását, jól látható, hogy számottevő változás az utóbbi években nem történt ezen a téren.

Időszak	Lakosság részére szolgáltatott villamos energia (1000 kWh)	Összes szol- gáltatott villamos energia (1000 kWh)	Összes fo- gyasztók száma (db)	Kisfeszültségű hálózatok hossza (km)	Lakossági fogyasztók száma (db)
2006. év	12 427.0	33 451.0	6 652.0	125.4	6 514.0
2007. év	12 391.0	31 403.0	7 009.0	132.0	6 721.0
2008. év	12 767.0	30 751.0	7 062.0	121.4	6 714.0
2009. év	12 824.0	30 119.0	7 008.0	122.4	6 677.0
2010. év	12 689.0	30 839.0	6 976.0	122.4	6 631.0
2011. év	12 380.0	31 477.0	7 074.0	123.3	6 739.0
2012. év	12 601.0	30 958.0	7 038.0	123.3	6 463.0
2013. év	12 386.0	30 949.0	6 873.0	123.3	6 221.0
2014. év	12 164.0	31 529.0	6 871.0	123.3	6 010.0
2015. év	12 360.0	32 568.0	6 739.0	123.2	6 072.0
2016. év	12 154.0	32 173.0	6 690.0	123.2	6 027.0

(forrás: KSH)

Megépült a vezetékes gázellátó hálózat. Az alábbi táblázat az elmúlt néhány év gázfogyasztók számára vonatkozó adatait tartalmazza. E szerint a fogyasztók száma csökkenő tendenciát mutat.

Időszak	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	Fogyasztók száma összesen (db)
2012. év	2 973	3 313
2013. év	2 911	3 256
2014. év	2 885	3 244
2015. év	2 881	3 251
2016. év	2 894	3 209

(forrás: KSH)

Összegzés

A város környezetvédelmi állapota összességébe véve jó, hiszen komoly levegő-víz- és szennyező nincs a területén illetve környezetében sem. Az utóbbi években környezetvédelmi szempontból jelentős káresemény nem történt, a lakosság környezetére igényes. Továbbiakban a gazdálkodási szervezetek illetve a lakosság összefogásával a jelenlegi eredmények fokozhatóak.

(forrás: http://img1.indafoto.hu/5/9/95249_b03b8d4bf8d4e3922a8c0b867e4f2ce0/15125913_96bdd8d0995d75e7d37d4c8fdbcc99a5_xl.jpg)

Készítette: Balázs Beáta
környezetvédelmi ügyintéző
Sárospataki Polgármesteri Hivatal
Műszaki és Kommunális Iroda